

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р арх. Милена Металкова-Маркова- доцент към катедра “История и теория на архитектурата” на Архитектурния факултет на УАСГ

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
на **Софийски университет „Св. Климент Охридски“**

професионално направление 2.1. Филология /Японска литература и култура

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 80 от 14.11.2011г. за нуждите на специалност “Японистика”, катедра “Езици и Култури на Източна Азия” към Факултета по класически и нови филологии като кандидат участва **гл.ас. д-р Гергана Петкова** от специалност “Японистика”

Съгласно Заповед на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски” № 19-714/от 05.12.2011. съм определен за член на научно жури за провеждане на конкурс за „доцент”. На основание на предоставените ми материали от кандидата изразявам становище по следните въпроси

1. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Гергана Петкова преподава в СУ „Св. Климент Охридски” от 8 години и е разработила самостоятелно 8 лекционни курса в областта на етнографията, фолклора, старояпонски език и методология на писмените разработки и устните презентации. От 2007г. участва в разработването и актуализацията на учебния план на специалност Японистика. Изнасяла е многократно лекции в Япония в различни престижни университети.

Гергана Петкова е автор е на учебник “Етнография на Япония”, издаден на български език през 2010г., в който синтезира умело осем базисни теми за японската етнография като религиозни вярвания, изкуство и занаяти, култура на обличане и хранене, традиционен дом и градини, японско семейство и традиционен бит, и др. В допълнение към умелото синтезиране и представяне на голям обем информация от различни източници в осемте теми, в този учебник тя предлага четиво в оригинал от японски етнографи, контролни въпроси и упражнения и сравнителна историческа таблица, което прави това учебно помагало изключително полезно за подготовката на студентите по дисциплината “Етнография на Япония”. Това ми дава основание да оценя изключително високо педагогическата дейност на кандидата, която обхваща не само разработката на значително голям брой лекционни курсове, но и реализацията на съвременни учебни материали на български език, безупречно организирани и позволяващи достъпно и постепенно усвояване на материята от студентите. В този смисъл Гергана Петкова демонстрира професионално отговорно и последователно отношение към пе-

дагогическата си работа и допринася в голяма степен за престижа и качеството на специалността Японистика.

2. Оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Гергана Петкова представя внушителен обем от научни публикации и разработки- монография на тема, свързана с японските приказки, изследване за рецепцията на японската култура в България и 13 научни статии на разнообразни теми, свързани с японската жилищна архитектура, японската култура на обличане, особености на межкултурния диалог и превода от японски език, пречупени през призмата на японските приказки.

Монографията “Домът на чудесата – символика на традиционната архитектура и интериор в японската вълшебна приказка” е едно увлекателно пътешествие в света на японските приказки, режисирано като поредица от няколко сцени от японския дом, представени като ключови пространства - прагът на дома като граница на контакт между вътрешния и външния свят, стената като амбивалентна граница на разделяне и свързване, подът като граница между земното и човешко пространство, забранената стая като пространството табу на семейните или социални взаимоотношения и банята като място на пречистване и уединение. Чрез сюжетите на приказките и анализ на пространствата на случките в дома Гергана ни разказва за архитектурата на японския дом като един своеобразен код на социалния живот и духовен мироглед на японеца, чрез която можем да надникнем в дълбините на японската душевност, неразривно свързана с природата. Авторката цитира етнографа Озава, който твърди че чрез приказки като Невестата жерав можем да добием представа как природата е концептуализирана в традиционна селско-стопанска Япония. Сливането на природа и човек в лицето на жерава и временния и съвместен живот с обикновения човек ни помагат да добием представа за неразривната амбивалентна връзка между човека и природата в японската душевност. Докосваме се до японските ценностни категории като възвишеното *ауаре*, интервала на временно-пространствения континуум *ма* и липсата на дуалност в моралните оценки, които предопределят и уникалната не-линейна структура на японските приказки, най-добре изобразена с кръг- приказката започва и свършва с усещането за непрекъснатост и относителност на случката по отношение на вечно-повтарящия се природен цикъл. Именно в това изясняване на ключови духовни категории в японското светоусещане намирам основния научен принос на монографията на Гергана Петкова, която увлекателно ни разгълкува някои от най-интересните архитектурни характеристики на японския дом като внимателно режисираната му социално-пространствена йерархия, крехка и директна връзка-преливане с околното пространство, непрекъснатата променливост на отделни пространствени зони и синкретична

пространствена интеграция, в която действат социални, меки, а не пространствено твърди или фиксирани теми табу или граници.

Друг принос на научните разработки на Гергана е разглеждането на някои общи характеристики на традиционната жилищна архитектура в Япония, Корея и Китай, което има важно значение за изясняването на общия културен контекст на японската архитектура и мястото, което тя заема в него. В този смисъл разработките на Гергана са изключително значими с разширяването на обхвата на анализи относно японската жилищна архитектура и разглеждането ѝ като плод на една по-глобална регионална културна традиция, обхващаща Югоизточна Азия.

Като цяло оценявам научните приноси на кандидата в сферата на японските вълшебни приказки и традиционната жилищна архитектура като културни феномени изключително високо и с интерес ще следя по-нататъшните ѝ разработки.

3. Критични забележки и препоръки

Единствената ми препоръка към трудовете на кандидата е в използването на някои архитектурни термини. Препоръчвам използването на термина “скелет” или “скелетна конструкция” вместо използвания в статиите “скеле от колони и носещи греди”, тъй като “скеле” означава временна допълнителна конструкция, докато “скелет” е основната носеща конструкция в японската архитектура. Вместо нефиксирани стени бих препоръчала употребата на неносещи подвижни стени и бих отбелязала, че ортогоналността в японската архитектура много често се съчетава с живописност на извивките на дървото, използвано в естествените му форми например в стила *сукия* характерен за чаените павилиони.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Като отчитам многобройните приноси на автора и тяхната първостепенна значимост, съответстваща на научната специалност на обявения конкурс, считам, че главен асистент д-р Гергана Руменова Петкова отговаря на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за неговото прилагане за заемане на академичната длъжност „доцент” в Софийски университет «Св. Климент Охридски». Научните, личните и професионални качества ми дават категорично основание да предложа на уважаемите членове на Научното жури да изберат кандидата гл. ас. д-р Гергана Петкова за заемане на академичната длъжност „доцент”.

16.01. 2012 г.

доц. д-р арх. Милена Металкова-Маркова

